

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja 1., 10. in 20. dne vsakega meseca na celi pol, in velja po pošti za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., v tiskarnici sprejemana na leto 2 gld. 60 kr. in na pol leta 1 gld. 30 kr., ako uni dnevi zadenejo v nedeljo ali praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XV.

V Ljubljani 20. maliga serpana 1862.

List 21.

ANTON MARTIN

po milosti Božji Lavantinski škof,

pozdravim vse verne svoje škoflje ter Vam vso srečo in blagor želim.

Drage ovčice Kristusove, preljubi sini in hčere svete matere katoliške cerkve! Ravnokar srečno se povernil iz Rima, Vas ljubeznjivo pozdravim, in pa prav lepo zahvalim za vso vašo ljubezen, katero ste mi, popotniku, skazali, sosebno pa za gorečo molitev vašo, s katero ste me krepko podpirali, da sim srečno in mirno hodil po suhem kakor po morji, in me je vodil angel Gospodov, da sim spet došel zdrav in vesel k svoji dragi čredi domu. Bodi Bogu hvala in čast!

Kaj ste nam pa prinesli iz svetega Rima novega, kaj nam bote povedali dobrega od našega očeta, papeža Pija IX.? me bote vprašali. — Preljubi, vidil sim po sveti veliko, slišal še več, pa tudi skusil sim si mnogoterih reči. Imam Vam povedati dosti veselega, pa tudi lepega izročiti, kar so mi naš ljubeznjivi, sveti Oče za Vas naročili, in Vam povedati ukazali. Prehodil sim veliko nemških in švajcarskih krajev, sim se vozil po francoski zemlji, prejadrl sredo zemeljsko morje, in sim srečno dospel v sveto mesto Rim, v kojem stoji apostoljska stolica sv. Petra, veličastni Sedež vidnega Poglavarja sv. katoliške cerkve, prvega in naj višjega Namestnika Kristusovega na sveti.

Gledal sim mnogotere imenitne spominke starih in novih časov, videl celo v Vieni na Francoskem Poncija Pilatuza grob; pa le Eno me nad vse veselil, da sim obiskal Središče svete katoliške cerkve, in se očitno prepričal, da je sv. rimsko katoliška cerkev edino prava cerkev živega Boga, steber in trdnost resnice, kakor jo sv. Pavel imenuje (I. Tim. 3, 15). Živo sim se prepričal, kako je le ena prava edino zveličavna cerkev, kakor je en sam Bog, ena vera, en kerst, en Gospod in Oče vsih (Ev. 4, 5—6), da je le eno pravo kraljestvo božje, ena prava hiša živega Boga: sveta rimsko katoliška cerkva, katero je Kristus na trdno skalo pozidal, in ji izročil ključne nebeske (Mat. 16, 18). Jasno sim videl, da je ravno ta sveta rimsko katoliška cerkva tista zveličanska barka, brez koje po besedah sv. Jeronima zveličanja ni, ter se v morje večnega pogubljenja potopi, kdor njo nepremišljeno in hudovoljno zapusti. Prepričal sim se s svojimi lastnimi očmi, da so rimski Papež pravi nastopnik sv. Petra, kojim je Kristus naročil in oblast dal, pasti

njegove jagnjeta in ovčice, ter poterditi svoje sobrate škofo, ktere je sv. Duh postavil vladati cerkev božjo (Djan. ap. 20, 28), katero je pridobil s svojo kervjo. Prav lepo in jasno se je pokazala o tem imenitnem rimskem shodi važna resnica, kojoj so terdili in učili od nekdanj sveti cerkveni očaki, da kakor je en Bog, edin Kristus, edina cerkev, je tudi eni stol sv. Petra, kteriga je postavila beseda Gospodova (sv. Ciprijan), na katerem kakti na trdni skali vse pravoverno katoličanstvo celega sveta stoji (sv. Ciril Aleks.) In ravno toti sedež je prava korenina in studenec duhovske edinosti (sv. Ciprijan); sveta rimska cerkev je ne le glava, ampak tudi mati in učiteljica vsih drugih cerkev (Trid. shor. sej. VII.), ktera je od apostolov prejela vse nauke prave vere, koje so zapečatili s svojo kervjo (Tertulian), od ktere rimske cerkve vse druge pravico svetega občinstva prijemó (sv. Ambrož), kteri smo dolžni vso pokoršino in čast (sv. Ef. zbor). Kdor se tega sedeža loči, ni več v pravi cerkvi (sv. Ciprijan). Tukaj sv. Peter v svojih nastopnikih neprenehoma živi in svojo visoko službo opravlja. Rimski papež so pravi naslednik sv. Petra, apostolov vojvoda, pravi namestnik Kristusov, poglavar cele kersanske cerkve, oče in učitelj vsih kristjanov (Florent. zbor). Ta resnica se je tako očitno pokazala, da nikolj lepši, pa tudi dokazalo vsim, ki so pri zdravi pameti, da je pogosto blebetanje sedanjih krivovercev, ki pravijo: saj je vse edno, ali to, ali uo vero imaš, ali rimskega papeža obrajšaš, ali ne, gola laž, hudičeva laž.

V Rimi sim vidil prvo stanovanisče sv. Petra, na katerem je učil; lesen altar, na kojem je sveto mešo služil. Obiskal sim podzemeljsko ječo, vozo Mamertinsko, v terdo skalo vsekano, v koji sta ss. Peter in Pavel uklenjena bila. Gledal sim v skali živi studenec, kterega je sv. Peter obudil, kerstiti jetničarja in vso njegovo družino. V rokah sim imel in spodobno poljubil železne verige sv. Petra in sv. Pavla, ktere sta sveta apostola nosila, za naše svete vere del uklenjena. Stal sim na griči, kjer so sv. Petra križali, obiskal kraj, na katerem so sv. Pavla ob glavo djali. Hodil sim po velikanskih razvalinah kervavega gledišča, v kojem so neverni Rimljani verne kristane divji zverini metali, naj bi jih tergala in požerala, kakor s. Igacija, škofa in mučenika. Trava raste po černej zemlji, ki je popila veliko jezer kersanskih mučencov prelito kerv. Prehodil sim skrivne podzemeljske jame, v ktere so se prvi kristjani, v strahu pred neverniki, prikrivali, pri gorečih svečah sveto mešo služili, besedo božjo poslušali in obhajali poslednjo večerjo Jezusovo, kakor stare podobe prvih stoletij očitno pričajo. Ogledoval sim podzemeljne

pokope svetih mučencev in prvih kristjanov, ki vidno kažejo po svojih podobah in napisih, kako častito so prvi kristjani svoje rajne pokopavali, in njihov spomin slavno obhajali, kakor je še zdaj pri poštenih in vernih katoličanih sveta navada. — Klečal sim na grobih ss. Petra in Pavla, sv. Boštjana, sv. Lovrenca, sv. Neže, sv. Cecilije, in veliko drugih svetih služevnikov in služevnic božjih, ter sim molil tudi za Vas, naj bi Vaša vera ne opešala, in ne ugasnila kersanska ljubezen med nami, ktero sta ss. Peter in Pavel učila, za ktero je dalo toliko milijonov mučnikov svoje življenje. Prosil sim, naj bi nam Bog ravno tisto apostoljsko vero, naj večji božji dar, čisto ohranil, brez vsake zeli novega in starega krivoverstva, ki ravno zdaj med nas sili, in se po mestih ugnjezditi iše, naj bi ovaroval našo škofijo vsih smeti razujzdanega življenja, ktero se med nami kakti dereča povodenj širi, in požira toliko naših mladih ljudi; naj bi varoval našo mladino dušne kuge pohujšanja na prošnjo toliko svetih mladenčev in devic, ki v Rimu počivajo, v nebesih pa vživajo veličastni venec svete čistosti in stanovitosti.

Pač je Rim sveto mesto, kjer tako rekoč vsaka stopinja kaže in uči, kako lepo Bog svoje služevnike plačuje, ki mu do konca zvesti ostanejo. Staro malikovavsko, toliko mogočno in grozovito mesto Rim globoko v zemljo pokopano leži, in na njegovih grobljah novo kersansko mesto Rim stoji, na njem se zlati križ sveti, ter kaže veličastno premago kersanstva, nam kaže pravo pot iz zemlje v sveto nebo. Rim je tisto mogočno mesto, kterege je usmiljeni Jezus premagal, ne z vojaškim orožjem, temveč s poterpljenjem in z nedolžno prelito kervjo, ter nam zapustil v svojih svetnikih slavnj izgled, naj bi hodili po njegovih stopinjah. (I. Petr. 2, 21.)

Kakor me je pa v Rimu spomin rajnih časov za božje kraljestvo nadušil, še več me je oživilo slavno zbirališče toliko pobožnih spoznovavcev naše svete, kersanske, rimsko katoličanske cerkve, ki so na glas vidnega Poglavarja iz vsih krajev katoliškega sveta v rimsko mesto prihiteli. Bilo nas je zbranih nad tri sto škofov, blizo tri tavežent mešnikov, in drugih vernikov neznan broj. Prišli so iz Azije in Afrike, iz Amerike in Avstralije, od severja in juga Evrope, mnogoterih jezikov in velikoverstnih narodov, pa vsi le enega duha, enega serca, kakor sini in bratje krog svojega ljubega očeta, papeža Pija IX. Veselo smo hvalili njih junaško serčnost in stanovitnost za resnico in pravico naše svete cerkve, s ktero nam pravo vero ohranijo, in branijo od Boga dane pravice katoličanstva. Smo jim pa tudi v roko segli in obljubili, za sveto katoliško cerkev živeti in umreti, iti za božje kraljestvo z njimi v železje in smert.

Naj povejo sovražniki naše svete cerkve, kdaj in pa kde so oni obhajali enako slaven in enodušin verin shod, kakor se je obhajal svete binkošne praznike v Rimu, v središču svete katoliške cerkve? Toti slovesni shod je prava živa podoba Jezusove cerkve, edine in neomadežane neveste, za ktero je na svoji poslednji hoji v terpljenje in smert toliko goreče molil, rekoč: „Sveti Oče! ohrani jih v svojem imeni, da bodo eno, kakor mi, da svet veruje, da si me ti poslal.“ (Jan. 17, 11—21.) Ta veličastna obhaja očividno dokazuje, kako je naša cerkev edina, sveta, katoliška in apostoljska, naša prava skerbna mati, ktero nam je Kristus sporočil, in jo varovati obljubil, rekoč: „Glejte! jaz sim z vami vse dni do konca sveta“ (Mat. 28, 20). — Kako srečni smo torej, verni otroci tolike

matere, udje prave edino zveličanske cerkve Kristusove, kateri je Kristus vse svoje nauke zapustil, vse zakramente izročil, in ji dal ključne nebeske! Naj bi le tudi to svojo srečo prav spoznali, in je ne predali za pešico ječmena, kakor sveto pismo pravi, za kako piškavo časno srečo, za goljufno obljubo zakonskega perstana, ali za kak drugi mak, kar se, žalibog, tudi že med nami zgodi. „Kaj namreč pomaga človeku, če ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi? Ali kakošno menjo bo človek dal za svojo dušo?“ (Mat. 16, 26.) Kdor pravo vero zgubi, vse zgubi.

Mi zbrani škofje in dušni pastirji smo pa tudi za Vas svetemu očetu papežu Piju IX. obljubo dali, da hočete tudi Vi sveto katoliško vero čisto ohraniti, vse njene nauke, zakramente in svete obrede zvesto deržati, za nobeno ceno ne ene pikice svete katoliške vere zatajiti, ne zapustiti maternega krila katoliške cerkve, ki nas je skoz sv. kerst prerodila in posvetila, ter nas bo enkrat tudi materno spremila v večno življenje, na srečni Očetov dom. Za Vas smo obljubili sv. Očetu, da hočete čuti sami nad sebo, in nad njimi, ki so vaši skerbi izročeni, da ne bo sovražnik semena krivih ver in pohujšanja po naših krajih sejal, kakor se že po naših mestih pripravlja. Obljubil sim naj višjemu namestniku Božjemu v vašem imeni, da bote skerbili, naj bo zala škofija naša svetih čednost lepo cvetela, in rodila dobrih del obiln sad, kakti drag Gospodov vinograd, kterege je nam obdelavati izročil. Za Vas sim sv. Očetu besedo dal, ter se zanesem, da ne bom na sramoti ostal. „Samo varujte se, veli Kristus, da Vas kdo ne zapelje!“ (Mat. 24, 14.) Zakaj veliko bo prišlo (krivih prerokov) in jih bodo veliko zapeljali. (Mark. 13, 5—6.) Ne potegnite za njimi! Pustite jih; slepci so, in pa slepce vodijo, če pa slepec slepca vodi, oba v jamo padeta. (Mat. 15, 14.)

Kaj so pa rekli sv. Oče, in kaj so nam zročili? me bote vprašali. Ko sva se sama pogovarjala od lepe in prijazne škofje naše, jim je očividno veselja serce igralo. Kedar sim jim pravil, kako so Slovenci dobrega serca, kako radi Bogu služijo, kako poštujejo svojo mater, sveto katoliško cerkev, in da med Slovenci krivoverstva še ni *), se je pojasnilo njih častito obličje. In ko jim povem, kako jih po otroško ljubite, za njih molite in jim po svoji zmožnosti svoje dare pošiljate, jih je do živega ginilo. Veselilo jih je, da ste mi tako lepo pomagali, preseliti škofov sedež v sredo med vas, da smo utemlili semenišče za mlade duhovne, naj se pri nas izsolajo, ki bojo med nami delali v Gospodovem vinogradu. Prav močno jim je dopadlo, da imamo šolo tudi za uboge mladenče (dijake), kateri imajo glavo in serce, da jim v duhovski stan pomagamo. V serce jih je veselilo, da imamo bratovšino sv. Leopolda in Marije prečiste device, pomagati misijonam v Ameriki in srednji Afriki, da celo nježna deca detinstva Jezusovega svoje molitvice in peneze vlagajo, naj se širi Božje kraljestvo po sveti — da imamo tudi braterno sv. Cirila in Metoda, poverniti razkolnike, staroverce odkrušene, v materno krilo sv. katoliške cerkve. Blagoslovili so torej sv. Oče vse stariše in učitelje, vse bratovšine in pobožne naredbe naše škofje, ter so me zagotovili, da jih priserčno veselí, kajti se v naših krajih toliko lepega in dobrega za božje kraljestvo stori. In ta lepa pohvala sv. očeta Papeža

*) Mende ni treba omeniti, kar je na Slovenskem krivovercov, de so tuji in ne Slovenci. Vred.

bodi nam nov pogum za vse, kar je dobro in prav, da ne opešamo, dokler nam sije solnce milosti Božje.

Poprej ko so nas posloveli in razpustili na vse kraje svetā, so nas zbrali sv. Oče na binkoštni ponedeljek v svojo dvorano, napravili pravo apostolsko pridigo, rekoč: „Veliko veselje občutim, Vas, častiljivi bratje, pri tej slovesnosti povelicānja sedem in dvajset kersānskih vojsakov, ktere smo binkoštno nedeljo v število Božjih svetnikov povzdignili, v častitem krogi okolj Nas gledati, Vas, ki se z Nami v teh hudih časih za hišo Božjo vojskujete, in ste Nam v naj večjo tolažbo. — Kakor Nas pa to veseli, ravno tako Nas od druge strani serce boli zavolj toliko zmot, krivic in hudobij, ki se v sedanjih časih po sveti godijo. Vi sami veste, so djali, kako hudobni ljudje laži in krive nauke med ljudi trosijo, vero kazijo in sveto katoliško cerkev tlačijo. — Naj bi ta dušna kuga se med ljudmi ne zazprostirala, mnogo vernih ne omotila in ne pogubila, povzdignemo v sredi Vašega zbora svoj glas, ter vse te in take nauke, ki so zoper Boga in našo sveto vero, očitno prekličemo, obsodimo in overžemo, kakor je Naša sveta dolžnost. Pa tudi Vam priporočimo in zaterdimo, da varujte svoje verne ovčice vsih takih zmot in krivih naukov, da se jih ne primejo in jih ne pogubijo. Svarite svoje verne, da ne čitajo lažnjivih in zapeljivih časnikov (cajting), ki motijo in pačijo proste ljudi. Opominajte svoje verne, naj ne poslušajo širokoustnikov, ki ljudi šuntajo zoper sveto vero, zoper od Boga vstavljeno duhovsko in deželsko oblast. Skerbite, da se mladenčji in dekljne v pravi veri dobro podučevajo, in prav po kersānsko izredijo. Imejte vso skerb na to, da bojo duhovniki v svetih vednostih dobro podučeni, se v svetih čednostih svetili, kakti luč vernem ljudem. — Naj Vam serce ne upade v tolikih stiskah, zmotah in hudobijah sedanjih časov, temveč le moško se nosite, ter vzemite v roko, po besedah sv. Pavla (Ef. 6, 16.), škit vere, s katerim zamorete vse ognjene pšice hudobnega duha ugasiti; vzemite čelado zveličānja in meč Duha, kar je Božja beseda, da bote zamogli vse napade sovražnikov sv. cerkve odbiti in premagati.“

„Dokler pa vse dobro le od Boga pride, molimo neprenohoma, in kličimo v usmiljenje božje, naj Oče vse milosti in Bog vse tolažbe po zasluženji Jezusa Kristusa, svojega edino rojenega Sina, svoji sveti cerkvi, pa tudi vsaki pravični deželski oblasti, svojo desno roko podā, naj sovražnike svoje srečno premaga in v dobro oberne, naj ljubi mir vživa in širi po sveti Božje kraljestvo. — Da pa ložej uslišani bomo, so djali, se priporočimo Marii vselej Devici, brez vsega madeža spočeti, ki je nam usmiljena mati, in naj močnejša pomočnica bila in bo, pa tudi sv. Jožefu, ss. apostoloma Petru in Pavlu, pa onim sedem in dvajset prijateljem Božjim, ki so bili ravnokar v število svetnikov povzdignjeni, naj bi za nas Boga prosili.“ To je bilo zlato zerno pridige papeževe.

Skoncoma svojega slavnega nagovora so nas sv. Oče še enkrat zagotovili, kako močno jih veseli, da smo jih tako mnogoštevilno v tolikih stiskah obiskali, in ravno s tem tako sladko potolažili, ter so se nam in vsim dobrim dušam priserčno zahvalili za molitev in milodare, s katerimi jim tako ljubeznjivo pomagamo. Naročili so nam, da kakor hitro se k Vam povernemo, naj Vam povemo in naznanimo, da se Vam priserčno zahvalijo za vso Vašo otroško ljubezen, ker tudi oni Vas, kakti oče, ljubijo, Vam pravo srečo, zdravje in vse dobro iz vsega svojega serca želijo, ter za Vas vedno molijo. Naročili so nam, Vam povedati,

da Vas iz celega svojega serca blagoslovijo, in Vam pošljejo svoj apostolski blagoslov.

Ta sveti apostolski blagoslov (žegen) Vam od našega sv. očeta, papeža Pija IX. podelim, za vašo dušo in telo, za vaše pohištvo in vse posestvo, v imeni Boga † Očeta, Sina † in svetega † Duha. In ta sveti, apostolski blagoslov nad Vas pridi, in vselej pri Vas ostani! Amen.

Ta apostolski blagoslov ima popolnoma odpustik za vse, ki zakrament s. pokore in presvetega Rešnjega telesa vredno prejmejo, pa za povišanje in slavno zmago sv. matere katoliške cerkve pobožno molijo, in naj se za 6. nedeljo po Binkoštih oznani.

V Marburgi 20. junija 1862.

ANTON MARTIN,

Lavantinski škof.

Blagoslovita ali žegni matere katoliške Cerkve.

(Dalje.)

Rotenje in izganjanje hudobnih duhov (ekorcizmi).

Čimu ima sv. Cerkev tudi rotenje hudobnih duhov v svoji oblasti in v svojih segah?

Zato, de verne ali sile hudobniga duha varuje, ali človeka iz njegove oblasti reši.

Sv. pismo, cerkveni učeniki in življenje svetnikov so priče, koliko je satan večkrat čez človeka premogel in koliko silo mu je delal. To se sicer brez Božjiga dopuščenja zgoditi ne more; ali Bog je po svoji neskončni modrosti večkrat pripustil. De bi človeka kaznoval ali pa tudi poskusil in k večji popolnamosti pripeljal, — je pripustil, de ga je hudoba ali popolnoma ali pa po nekoliko v oblast vzela. Taki ubogi terpinčeni, ki so oblasti hudobniga duha zapadli, se imenujejo obsedeni; in rešiti jih oblasti in moči hudobniga duha ter njih posestva, se pravi hudič izganjati, s čimur je imel Sin Božji na zemlji prav veliko opraviti, in tudi svojim učencem je to moč in oblast dal, rekoč: „V mojim imenu bote hudič izganjali“ (Mark. 16, 17). „Sklicaj je dvanaajstere, in jim je dal moč in oblast čez vse hudiče, in bolezni ozdravljati.“ (Luk. 9, 1. Prim. Mat. 10, 1.; Mark. 3, 15 in 16, 17.) Aposteljni so se te oblasti prav velikrat posluževali in prve stoletja je bila tudi prav posebno potrebna. Zavoljo velike moči, ktero je imel satan do ljudi nekda, in jo še zmiraj ima, zlasti do nejevernikov, je sv. Cerkev za to opravilo postavila posebni red izganjavcov ali ekorcistov, kteri je med 4 prvimi žegni, ki jih taki prejmejo, ki se pripravljajo na stan duhovskega posvečevanja. Desiravno se pa še zmiraj zmed nejevernikov iz pisem misijonarjev itd. dostikrat sliši od velike moči in nadleganja hudobniga duha, so se vendar med vernimi kristjani časi dosti spremenili, de se le redko kaj enaciga sliši; in le na privoljenje vikših se smējo na obsedeniga v imenu Jezusovim roke pokladati, ga s sv. križem znamenjati ter primerne molitve in zarotila nad njim opravljati. To zarotilo se godi tudi pri sv. kerstu, de bi se razderla zveza, ki je med peklenkim kraljestvom in človekam, ki se Jezusoviga odrešenja še ni vdeležil. Te rotitve pred sv. kerstom so djanje, ki kersenca k sv. kerstu pripravlja in ga zanj bolj pripravniga stori, ker razderejo moč hudobniga sovražnika do človeka.

Sv. Cerkev rabi rotitve tudi pri nezmožni, neživi natori: zakaj to?

Natora, zavolj človeka vstvarjena, je bila z graham človekovim s človekam vred prekletstvu zapadla, de je bila takorekoč polna jeze in serda do človeka. Cerkev jo hoče z zarotili od tega prekletstva odrešiti, to je, ji odrešenje Jezusovo prilastiti, ji škodljivost in serdo do človeka odvzeti, jo tudi primerno storiti, de bi služila pri deljenji sv. zakramentov, na pr., kerstna voda. To dela sv. Cerkev po zgledu Jezusovim, ki se je pri več priložnostih tudi Odrešenika nezmožne natore skazal. Večkrat je razodel, de je On njen Gospod in mu mora pokorna biti; zapovedal je zdaj divjemu viharju, in utolažil se je; zdaj je sel po verhu vode, in deržati Ga je mogla; zapovedal je boleznim, in jenjati so mogle iz telesa; spet je veleval in morje in zemlja mu je moglo svoje bogastvo odpreti, ko je p. kruh zmnožil in tavzente z njim nasitil, naklonil velik ribji lov, ribi zapovedal, de je Petru denar prinesla ter je plačal davek zase in za Jezusa. S tem je pokazal, de tisti razpor med človekam in natoro je zoper-natore in de v odrešenji je moč, natoro v njen prvotni stan zavrniti, de je človeku zopet pokorna in služna, ter človeka z njo umiriti. Sv. Cerkev v vsih zadevah Jezusovih do zemlje spozná odrešivno in zdravilno moč. S tem, de je prišel na zemljo, de je po nji hodil, na nji prebival, v njenim naročji počival, je zemljo posvetil in z nebese spravil. Ko se je dal v vodi kerstati, ko jo je v vino spremenil, ko je po nji hodil, — je stvar vodo Božjiga mira vdeležil. Zemeljski pridelek blagoslovuje je z njiv, s polja in iz človeških del prekletstvo odvzel. V jasli položen, z lesam sv. križa obložen, na njim umrl, je zadolženje na drevesu odpravil. S ternovo krono kronan je splečal prekletstvo besed: „Ternje in osat ti bo (zemlja) rodila.“ Ko je z zemlje povzdignjen v zraku visel, je dognal prijazno objetje med nebese in zemljo, in je obnebjje ko prebivanje hudobnim duhovam vzel. Tako osvobodovanje natore je Jezus tudi vernim obljubil, rekoč: „Njim pa, kateri verujejo, bodo ti čudeži nasledovali: V mojim imenu bodo hudiče izganjali, nove jezike govorili, kače prijemali, in ako bodo kaj vsmertivniga pili, jim ne bo škodovalo, na bolne bodo roke pokladali, in ozdraveli bodo.“ (Mark. 16, 17, 18.) Iz djanja apostolskiga vemo, de se je to tudi res spoštovalo. Tudi se bere v življenji veliko svetnikov, de so imeli tako oblast čez natoro, velikrat celo nad divje zveri, ki so jim bile krotke in podložne. Mem gredé vse drugo, opomnim samo to, kolikrat so bili mučenci pred leve, tigre in druge zveri verženi, in so se zveri kakor jagnjeta njim k nogam ulegle ter jim nič niso storile. Ni pa pozabiti, de to so blagoslovila, ki se ne dopolnijo vselej, ampak kjer Bog po svojih skrivnostnih sklepah na molitev, prošnje in živo vero kristjanov za prav spozná in hoče.

V življenji velike luči katoliške Cerkve, sv. Bernarda, se bere to-le, kar nasledva:

Med obsedenimi v mestu Pavii je bila tudi žena, ki jo je bil njen mož k sv. Bernardu peljal. Bivši vpričo svetnika ga je hudoba zasramoval in rekel: „Ta korenin- in zeljažreč me iz moje psice ne bo pregnal.“ Svetnik je namreč le ob sočivji živel. Svetnik se mirno smehljá in ukaže, de naj obsedeno nesó v cerkev mučenca sv. Sira. Hudoba pa nadalje zasramuje in reče: „Sirček me ne bo odpravil in Bernardiček me ravno tako malo pregnati zamore.“ Svetnik odgovori: „Ne Sir ne Bernard te ne bo pregnal, ampak Gospod Jezus Kristus.“ Nato začne moliti in prosi pomoč Božjo, de bi hudiča premagal. Hudobni

duh pa je klical s spremenjenim glasom: „O kako rad bi bežal iz te psice; ali ne morem.“ Na vprašanje, zakaj de ne more, je rekel: „Ker ni še volja nar viksiga Gospoda.“ „Kdo je pa ta veliki Gospod?“ ga svetnik vpraša. Hudič odgovori: „Jezus Nazarenski je.“ „Ti tedaj poznaš Gospoda Jezusa?“ reče svetnik: „ali si Ga vidil?“ „Vidil sim Ga,“ reče satan. „Kje si Ga vidil?“ „Vidil sim Ga v njegovim veličastvu.“ Si tedaj bil v veličastvu?“ „Res de, bil sim v veličastvu.“ „Kako pa si iz veličastva odpravljen?“ „Nas veliko število je padlo z Luciferjem.“ Te besede je govoril s tožnim glasom skoz usta tiste žene, in vsi pričujoči so natanko slišali. — Svetnik dalje vpraša: „Ali bi ne hotel v tisto veličastvo in v svojo poprejšnjo srečo poverniti se?“ Pri tem vprašanji je satan čeznavadno glasno zavpil: „Je prepozno!“ Nato je obmoknil, Bernard pa je jel v novo moliti, je pregnal peklenskiga sovražnika in žena je zdrava od ondod šla.

Preljubi braveci, premislite tukaj nekoliko besede: „Prepozno je!“ Oh, kako marsikteri pogubljeni morajo ravno tako klicati, ker so čas milosti in pokore zamudili! Ti grešnik pa imaš še čas; dobro ga obrni, de tudi ti ne boš enkrat zdihoval: „Prepozno je!“

Una žena tedaj je bila šla ozdravljena domú; komej pa je bila domá, jo hudič v novo obsede in strasno terpinči. Mož, v silnih britkostih, jo zopet pelje v mesto k svetniku; pa bil je že odšel. V mestu Kremoni ga spet najde in mu pové nesrečo. Ves presunjen od milovanja gre svetnik zvečer v cerkev in vso noč premoli. Drugi dan si dá ženo pripeljati in jo zopet reši hudobniga duha. Iz strahu pa, de bi je zopet ne nadlegoval, ji dá obesiti listek na vrat z napisom: „Zapovem ti, hudič, v imenu našiga Gospoda Jezusa Kristusa, nikoli več se ne predezní, ti ženi približati se.“ Od tistihmal je tudi res v pokoji živela.“ (Ott Leb. d. heil. Bern.) (Dal. nasl.)

Ogled po Storenském in dopisi.

Iz Ljubljane. Birmanih je bilo: 6. t. m. v Horjulu 202, 7. v Polhovim gradu 331. — Posvečevanje novih duhovnov bo 26., 30. maliga in 3. velik. serpana. — Te dni so iz Rima domú prišli naš slavni rojak, v. č. O. Salezij Volčič, bivši veliki definitor franciskanskiga reda v Rimu.

— V Drobtnicah letašnjiga leta, ki smo jih ravnokar dobili v roke, bo slehern bravec našel veliko veliko podučljiviga mičniga in vedravniga, pa tudi morebiti rezniga več kot pričakuje. Naj bodo tedaj Drobtnice vsm Slovencam serčno priporočene. Drobtnice so take bukve, ki bi silo veliko dobriga storile, ako bi se moglo tako vravnati, de bi vsakiga letnika obseg vse slovensko ljudstvo slišalo, zlasti pa tisto, kar je posebej za ljudstvo pisano.

Dopis. — (Kaznjeni zaničevavec sv. poslednjiga olja.) Dovolí, ljuba „Danica“, naj ti dopišem tudi jez par verstie, ktere pa obsegajo le žalostne reči. Naznamim ti, kar se je 2. dan t. m. pri nas v T..... zgodilo. — Primeri se, da se deklí Meti, ko zjutraj oprano obleko v drugim nastropji čez mostovž obeša, deska spodmakne in pade na kamnitni tlak. V začetku se ni nič zavedila, in vsi pričujoči so mislili na duhovna, da naj bi jo v sv. olje djali. (Zdaj je že bolje.) Med tem priteče sedma ura, ob kateri pri nas deržina navadno zajterkuje. Pride jih k mizi vsih skupaj osmero. Začnejo se pogovarjati, kako da je Meta v smertni nevarnosti in bi bilo dobro, jo v sv. olje djati. Med tem govorjenjem se oglasi pritepen gerdun, in začne — kdo bi si mislil? — sv. olje zaničevaje Božji serd nad-se klicati! Strah je izustiti grozovitno preklinovanje! Le v svarjenje enakim bogokletnežem

naj se naznani. „Jaz sim že večkrat padel, se smertno ranil, in so me s tem šmiram mazali, to ni treba.“ Tako je bruhnil nesrečni preklinjavec. Druga pri mizi sedeča dekla ga ustavi, rekoč: „Veš, de nimaš svetih zakramentov zaničevati, morebiti jih zadnjo uro še vreden ne boš.“ Nesrečni zaslepljenec zasmehovaje odgovori: „Ne potrebujem!“ Pri ti priči ga doleti zaslužena kazen; postane ves divji, nevidna moč ga izza mize v okno tako treši, da z glavo šipe razsuje (g. zdravnik mu jih je pozneje iz glave vzeli in ga obezal), potem ga verže pod mizo, kjer nezaveden obleži. Vse okoli mize sedeče strah in groza spreleti. Vsi so mislili, da je mertev. Ena zmed dekel vzame korec vode in mu jo vlije na obraz. Nato se zavé nesrečni in pravi: „Kaj me z vodo polijaš?“ vstane in vnovič zakolne: „Hudič,“ kje je moja kapa?“ Prestrašena dekla mu jo podá; on gre iz sobe mermraje in godernjaje na dvoriše in od tod k svojemu delu. Misli že delo pričeti, toda vnovič ga na tla verže, kjer zopet nezaveden leži. Mladi gospodar priteče v hišo in pravi: „Hitro, hitro teci ena z jesiham, hlapec zopet na tleh leži in z nogami berca.“ Dekla teče, ga najde blediga ko merlica, vlije jesiha nanj in ga tako k zavednosti pripravi. Reče mu: „Zdaj vidiš, gerdun, kaj se pravi sv. olje zaničevati?“ Ves optašen molči kakor zid, in od te dobe ga nihče ne sliši več zoper sv. reči govoriti. Bog daj, da bi ta dogodka spreobrnila njega in druge bogokletneže, ki to slisijo. Ljubi bravci „Zg. Danice!“ vém da utegnejo razni ljudje to prigodbo razločno razlagati, postavim, de ga je božje verglo. Zagotovim pa, da do zdaj nikdar ne. Toraj zaterdim, da je to popolnoma resnična zgodba, ktero zamore 7 oseb s prisego poterjati. Naj bo vsim preklinjevalcam in zasmehovalcam sv. reči v svariven zgled.

Z Gorenskiga. A—č. Ni dolgo tega, kar sim šel skozi Kranjsko goro, in tam nekaj prav lepiga in ginljivega zapazil, kar tebi, ljuba „Danica,“ brez pomude izročiti želim. Vidil sim namreč pred krasnim, še novim šolskim poslopjem tropo šolaric sedeti, ki so popoldanšnjiga uka čakale. Izmed tih učenk pa je ena „Danica“ v rokah držala in jo tako gladko in razumno prebirala, da je bilo res veselje poslušati; njene tovaršice pa, katerim se je že na obrazu vidilo, da so radovedne, kaj lepiga in božjiga slišati, so jo prav pazno poslušale. Zares, zelo sim bil ginjen, ko sim vidil, da je že nedolžna mladina zelo vneta, kersanske in podučne časnike prebirati in v tem veselje in kratkiga časa iskati. — Ko nekoliko dalje grem, srečam več šolarjev, kateri me vgladavši se lepo odkrijejo in s „Hvaljen bodi Jezus Kristus“ prav spodobno pozdravijo.

Iz vsega obnašanja učencov in učenk sim spoznal, da imajo praviga gosp. učenika, kateri neutrudljivo skerbi za njih izrejo, priljudnost in lepo obnašanje do domačih in ptujih ljudi. Lepo, zares lepo je slišati od takiga učenika, kateri ne skerbi le za samo lepo kersansko izrejo, ampak tudi zato, da že mlade serca k temu nagiba, da se že iz mladih let vadijo podučne kersanske liste prebirati. Slava takimu učeniku!

Pristavek. Želeči, de naj bi tudi druge šole lepi zgled posnemale, zapišemo šolo v Kranjski gori v zlate bukve.

Vred.

Iz Štajarskiga. (Prijazni svet.) Zveličar naš nam svetuje, naj vse poskusimo, in kar je dobrega, tega se deržimo. H kakej izobraženosti, da po podučevanju tudi prost šolar dognati zamore, naj spriča naslednja zgodbica:

Ko sem l. 1854 pastiroval v Stallhofenu, od nemškega Gradca kake štiri ure proti Voitsbergu, me je posebno to močno zanimalo, da sta iz tiste duhovnije bila dva moža vzeta k odboru (komisii) za odkupovanje v Gradec ko svetovavca, kamor sta le vsak petek k splošnjim sejam zahajala, in zato lep denar, 600 gold. na leto, spravila v svoj žepič. — Mislil sem si, presneto! ta sta jo pač zadela. Prosta kmeta, in v velikem mestu pri gospodih toliko veljati.

Jeden zmed njuj se je celo z napisom na nastropji ponašal, da so bili rajni nadvojvoda Johan pod njegovo streho stopili. Nekega dne ga poprašam, kako da se je toliko izuril in izobrazil, mi pravi, celom z lahkega in pa v domačej šoli, namreč, ko sem bil šolar pri našej fari, sem bil zraven tudi strežej pri sv. maši; blagega spomina in nepozabljivi gospod kaplan J., Bog jim daj duši dobro! so me močno radi imeli, in me zato večkrat po sv. maši k sebi v hišo vzeli, kjer sem njim, med tem ko so oni kavo pili, novine bral, in ako besede ali kterege izraza prav izgovoril nisem, ali njegovega pomena ne zapopadel, so mi oni lepo vse raztolmačili, kolikor se je v tem času storiti dalo, zraven so mi še tudi dosti drugih lepih reči povedali, do kterih bi z lastno domišljijo težko kdaj prišel, in tako sem dobil vedno večje veselje do branja in učenosti, in sem postal to, kakor me zdaj poznate.

Meni se je ta dogodbica iz človečjega življenja močno prikupila, in od potlej sem že večkrat poskusil, po dva in dva šolarja k sebi vzeti, dvema dal kaj iz knjig ali novin brati, in dva poprašal kako da se pri njih ednej ali drugej reči ali stvari pravi ali veli, in tako sem se z lahkega in v kratkem navadil se ljudem tistega kraja prilagovati, in razumevnega storiti; tudi šolarjem in njih starišem sem se s tem prikupil, svoje oči pa za nekoliko olehčal i. t. d.

Res je, da se ta reč ne dá vselej in povsod dognati, in ni tudi brez vnanjih zaprčk, kjer so inimici hominis domesticus; vendar, kjer okolnosti dopuščajo, in nas imenitneje dolžnosti ne zavirajo, utegnemo poskusiti, dragi duhovni bratje, tudi ta nasvet, vse na večji čast Božjo, in omiko našega prostega in revnega ljudstva. Se ve da potrebna je previdnost tudi za mladost, zlasti ker je toliko porednih časnikov.

H. v.

Iz Konjic. 13. mal. serp. Vatroslav Br. Ljuba Danica! ki rada olepševanje cerkvá v svoje verste jemlješ, in svetu razglasuješ, blagovoli vzeti tudi to, kar ti veseliga pišem.

Vém kraj pod staro rimsko cesto, ki se razprostira od Vitanj do Konjic, ondi stoji cerkev sv. Lorenca v Stranica, ktera je bila silno zapušena in borna; ali glej! kaj se v kratkem veselega zgodi.

Dokler po nekterih krajih, de se Bogu smili! umira gorečnost mnogih vernih za božjo čast in olepševanje cerkvá, se tukaj oživlja ljubezen do Boga in za Božje hiše.

Verniki ondotne duhovnije so l. 1861 sklenili, cerkev z dvema kapelicama razširiti, ktere je tudi res bogoljubni gosp. Jožef Potočnik, srejski predstojnik Škalske fare, s svojimi pomagavci prav lepo izzidal na prostovoljne stroške duhovnijanov.

Véliki altar s stranjskima vred je bil čisto červiv. Leca, v sredi cerkve, se je pod oznanovalcam svete vere bolj tresla kakor serce marsikteriga mlačniga poslušavca. Ali glej, kaj gorečnost stori! L. 1862 mora perhloba zginiti, in postavljen je na mesto nje novi véliki altar sv. Lorenca s štirimi podobami poglavitnih svetnikov, sv. Antona pušavnika, sv. Petra, sv. Pavla in sv. Roka. Tudi stara leca je lepi novi prostor dala.

Prekrasni véliki altar in prav lepo leco z zrezanimi pozlačenimi podobami 3 božjih čednost je izverstno izobrazil, napravil in prav lepo pozlatil pridni, bogoljubni podobar, g. Martin Špiljar v Vojniku, Krajnc. Naj mu bo lepa hvala!

Na cerkvenem oboku poprejšnje namazane babele so odpravljene.

Na njih mesto je g. Franc Nič, Konjiški terzan, naredil resnično prav lepe arabeske z venci raznih cvetlic, kterih pogled serce vsaciga razveseli. Prečastiti Konjiški dekan gospod Jožef Rozman pa so 6. mal. serp. slovesno blagoslovili novi veliki oltar, tabernakelj in leco.

Po blagoslovu so imeli silno mičen in ginljiv nagovor, ter so obširno razložili: kako so že v starim zakonu bogo-

ljubni ljudje ljubili lepoto hiše Božje, oltarje stavili in Bogu na njih darovali. Farane so pa serčno zahvalili za darove in pridnost, in jim izglede svetnikov za posnemanje pred oči postavili, zlasti prav serčno priporočili, naj radi poslušajo Jezusove nauke, ki so vir večnega življenja. Priporočili so njim prav serčno tudi večkratno prejetje ss. zakramentov, in poslednjič so milostljiviga Boga prosili, naj bi vsi nazočni tako srečni bili, da bi prejeli Jezusa v zakramenti sv. Rešnjiga Telesa na smertni postelji za popotnico v dolgo večnost.

Med ginljivim govorom so ljudem obilne solze iz oči ronele. Bog nam ohrani še mnogo let miliga in ljudoljubniga, za Božjo čast iskreniga nadžupnika! Živijo! Potem so imeli slovesno peto mašo, med katero so domače deklice prav lepo prepevale primerno pesem, (ktere naj saj kos tukaj nasledva. Vr.)

Vse veselje razodeva
 Dans po fari Straniški,
 Strel od hribov se odmeva.
 Pesme brane glas doni;
 Kak trijančijo zvonovi.
 Orglje Božjo čast pojó,
 Petja sladkiga glasovi
 Se dvigujejo v nebo.

Le raduj se, fara zvesta!
 Svoje cerkve krasne vse;
 Glej ko kličana nevesta
 V novem lišpu vtrinja se!
 Kakor zarja ljubeznjiva
 Zemljo in nebo zlati.
 Tako cerkve kras razliva
 Se po fari Straniški.

Ti, svet' Lovrenc, za nas prosi
 Vamljeniga Jezusa.
 Naše prošnje k njemu nosi.
 De nam enkrat milost da.
 Morebit ne bomo k leti
 Mogli tukaj več zapet',
 Upamo, de pri Očeti
 Bomo peli skupaj spet.

Tebi Jezus čast in hvala
 Za vso ceno tvojih ran,
 Ker se tudi je skazala
 Milost nam današnji dan.
 Tebi hočemo služiti.
 Danes, jutri, vsaki čas,
 Brez nehanja te ljubiti.
 Dokler prideš ti po nas.

Z Notranjskiga. H. Mnogi dopisi iz Notranjske strani so dopovedovali hojo Milostiviga škofa in kneza, obiskovanih tukajšnje cerkve in delivših sv. birmo. Vender utegnili je še kaj zastati, kar ta dopis smé omeniti. Nočem pripovedovati, kako slovesno, med slavaloki, belo oblečeno mladostjo, z zvonilam i.t.d. so bili Previsokovredni sprejeti tudi na Verhniki, v Logatcu in Planini. Pa eno sveto opravilo je bilo tukaj v dvch krajih bolj v obilnosti; na Verhniki namreč in v Logatcu se je ob enim tudi obhajalo prvo obhajilo mladih dečkov in deklic, ki so iz roke višjiga pastirja pervikrat prejeli presveto Rešnje Telo, ter se zedinili z višjim nebeškim Pastirjem svojih duš. Tudi naj omenim, kaj de so govori višjiga pastirja v teh krajih zlasti obsegali; namreč potrebnost terdne in žive vere, njene nasprotke v sedanjih časih, skerb in trud se obvarovati današnjiga neverniga duha, k vsemu temu potrebnost milosti Božje, luči in moči z nebes, darov sv. Duha. Beseda milostiviga škofa, krepko in prosto izustena, je globoko segala v serca in bo za vsaki čas ostala v spominu.

S to priložnostjo naj sprožim reč, ki bi jo bil že mnogokrat hotel omeniti, se mi je pa ravno o potovanji mil. škofa bolj nasproti stavila, namreč izbiranje in primerjanje posebnih svetih pesem po raznosti cerkveniga opravila. Za sveto mašo sicer ni toliko razločnih pesem, kakor bi morebiti kdo si želel; so znane z začetkam: „Pred stolam tvoje milosti“ za večje opravilo, „Pred taboj na kolenih“ in „Pred Bogam poklekimo“ za navadno opravilo, in še nekatere druge. Če se ne more veliko sprememb delati v besedah, se utegne več spremenjavati v napevih. Če ima v cerkvi obveljati petje cele množice, ne samo nekterih izbranih pevcov ali pevk, se sicer besede pesem ne smejo vedno preobračati; ali z raznimi napevi spremembe delati je lahko mogoče in je tudi prijetno in spodbudno. Vender je tudi prav, če se večkrat ktera druga pesem vversti med mašno petje, na pr. pri darovanji pesem o tedsšnjim godu ali prazniku, pri povzdigovanji pesem svetiga Rešnjiga Telesa, k koncu kaka pesem Matere Božje, ali zopet dotičniga godu. Po takim redu petje verstijo pravi orgljari in pevci. Pa koliko je takih orgljarjev in pevcov? Skušnja za to

stran kaže premalo razumnosti. Ravno o potovanji mil. škofa n. pr. se je petje dalo v raznih krajih slišati, pa vse premalo izbrano, tako n. p. se je povsod pogrešala pesem za to priložnost, za sveto birmo primerjena. V slovenskim petji nisim nikjer slišal pesmi „Pridi sveti Duh“, ne v latinskim „Veni sancte Spiritus“; in sicer je bil zraven binkoštni teden. Nekoliko dražilo me je, de naši pesniki toliko in toliko svetih pesem skladajo, pa vender malo njih za sveto Rešnje Telo, in celo malo od sv. Duha. O svetim Duhu bi se zlasti šolarjem moglo kaj pesem dati; pa koliko jih je tacihi na zbiru? V gosp. Potočnikovih bukvicah ena, v gosp. Volčičevih ena, v gosp. Dolinarjevih dve, in v gosp. Praprotnikovih ena; v Danici je bila pred kacimi leti poslovenjena „Veni Creator Spiritus“, in uni pot je prinesla še drugo; vender poslednjim teh pesem manjka napevov. Bolje je s pesmimi svetiga Rešnjiga Telesa, mnogo mnogo jih je v vseh naših pesemskih bukvh; vender orgljarij premalo vprašajo zanje. Vem, de v enim tednu, na več krajih, o več svetih mašah nisim slišal skoraj ne ene sv. Rešnjiga Telesa; pri darovanji se je pelo od Matere Božje, pri povzdigovanji od Matere Božje ali za razloček od škofoviga prihoda, in pri obhajilu spet od Matere Božje. Vse je prav, prepevati čast, hvalo in visokost izvoljene Matere Gospodove in Device prečiste, in njo mogočno besednico klicati v pomoč. Pa sveta maša je spomin kervave daritve, ki jo je Jezus Kristus na svetim križi opravil; pri povzdigovanji je Jezus Kristus pričujoč na altari; takrat tedaj se spodobi v njega véro in ljubezen buditi, njega ponižno moliti; pri obhajilu zopet je potreba z njim se saj v duhu družiti. Bodi si, de se s petjem tudi obračamo v Marijo, presveto Gospodovo Mater; pa ne vem, če bi ji to moglo prijetno biti, če bi se nič ne ozerli v premiliga Jezusa, v preljubiga njeniga Sina, kteriga nam ona kaže. Vsaka reč ima svoj čas, pa tudi svoje mesto; in ravno taka je tudi s cerkvenim petjem.

Iz Goriškega. (V černe bukve!) Na prošnjo kopenskih predstojnikov je bilo pred par mescom dovoljeno in goreče priporočeno po dotičnih gosposkah, mile darove nabirati za ubožne prebivavce Komenske fare, jako od hude letine zadete. Milošnja se je istinito zunaj Goriškega tudi po družih krajih nabirala. Marsikaka pobožna duša, si jo mi mislimo, morebiti ubožniša od marsikoga teh, ki vbo-gajme prosijo, slišavši prerezni stan Komencov, si je svoj hranilček odvezala in svojim lastnim ustam prikratila, da je v imenu Jezusovem kaj podeliti mogla njim, ki za Božjo voljo svoje prazne roke po pomoči stegujejo. Komencem došla je po tej poti lepa podpora usmiljenih kristjanov, ki se je tudi berž med njimi pošteno razdelila. Hvala! in stotero naj vam usmiljenim Bog poveri!

Kar nas je pa močno žalilo, ko smo te dni zvedili, in kar pač v černe bukve, nehvaležnežem v očitno sramoto, zapisano biti zasluži, je to, da ravno tisti Kraševci, ki so preteklo zimo in pomlad po kruhu, bodi si za se ali za sosede svoje, z milim glasam zdihovali, so si preteklo 5. nedeljo po binkošti plesišče v Komenu napravili ali napraviti pripustili vkljub vsemu gorečemu nasprotnemu prizadevanju ondote duhovščine, ter so s tim svojim darivcom spričali, da deležniki, če so bili potrebni, nikdar pa niso bili vredni prejetih milih darov. Nikar ne pozabimo, da taisti Gospod, ki je nehvaležne Izraelce večkrat v kazen hudo strahoval, še živi in bo vekomej živel, in da pred Njim je in ostane še vedno nehvaležnost pregerda pregreha, ktera po Njegovi pravici prej ali poznej kaznjena biti mora.

Prijava k. Ni davno, nam je došel dopis, tudi nekako od južnega zahoda, de so neki domači rogovileži svojega domačega duhovnega pastirja gerdo nadlegali. Tudi te nehvaležnike zapišemo v černe bukve. Sami že vedó, kdo da so, in naj se sramujejo sami pred seboj in pred poštenim svetom. Vender naj se dela pa vselej razloček, ker sploh je le nekaj gerdinov, ki vso srenjo skrunijo: take naj zadeva sramota in graja.

Vr.

Razgled po kersanskim svetu.

Izolirana Avstrija, pišejo celo katoliški konservativni listi, ima vir v svojim katoliškim značaju. To je samo pretveza sovražnikov in velika zmota. Naj Avstrija danes razdere konkordat, naj se vsa poprotestanci ali pojudi: ne Rusija, ne Francija, ne Italija, ne Prusija ji zato ne bo dosti bolj prijazna. Katoličanstvo je sicer nekaj spotikljivej za nekatere zanikarnejše, katerim je Avstrija preveč katoliška, de bi jim vstregla, kakor je drugim premalo katoliška, de bi jih vpokojila. Pravi vzrok izolirane Avstrije pa je v raznih narodnostih, katere bi sovražniki našega cesarstva radi raztergali in na več vetrov razpihali, in v ta namen narode dražijo, in k temu razdraževanju mnogo pripomorejo tudi mnogi češ-prijatli Avstrije, kateri si vse prizadevajo, narodam ene Avstrije v prid drugim narodam pravice utergovati. Poisite pomoček, narode avstrijske med seboj sprijazniti: to je steber močne Avstrije, kajti sovražnikov, n. pr. Lahov, ne bote z ničimur vpokojili, še z Benedkami samimi ne; zakaj če jim le-té daste, bodo prezali na Terst, in če Terst ugrabijo, bodo rekli: tudi Gorica je naša itd.

Dnevnik „Alföld“ v Aradu je dobil prvo posvarilo. Ta sovražni list, pravi vradnijsko posvarilo, je vse tisto sprejemal, kar je rimsko-katoliški cerkvi in duhovšini škodljivo, ne pa nasprotnih naznanj; in pa z besedami, ki vsaciga katoličana žalijo, je gerdil škofo, Rim in njegovo stanovitnost in samosvojno brambo, dolžil spovednike in druge duhovne nar večih hudobij.

Veliki knez Konstantin, brat rusovskega cesarja, ki je zdaj postavljen namestnik na Poljskim, je bil 3. t. m. v Varšavi od potuhnjenega morivca, krajača Jarušinskega, s strelam iz puške nekoliko ranjen. Časniki, ki ubogih Poljakov pač ne milvajo tako, kakor Pij IX., so od te reči tako pisali, kakor bi bili vsi Poljaki streljali na velikokneza; Konstantin sam pa je to reč drugač tolmačil ter je rekel, de napada nikakor ne pripisuje vsimu poljskemu prebivavstvu. Moški dnevnik „Vaterland“ pa po dolgi obravnavi zastran napada na Lüders-a in Konstantina pristavlja: „Ne le Poljaki so grešili; tudi tisti državniki (Staatsmänner) imajo težke reči odgovarjati, ki so za disjuncta membra stariga kraljestva barantali, kakor starinarji za staro šaro. Bili so ti državniki pravi duhovni očetje njih, kateri danes rovarstvo v Italii spoznavajo, ali rovarskim parlamentam voljo spolnujejo, ali pa pravične ljuške tirjatve s krivičnimi, nezgodovinskimi, rovarskimi išejo pobotati, v tem ko ne vedo, kako bi v svoji lastni deželi anarhii (brezvladju) ubežali itd.“

Tudi celo Poljaki v Parizu menijo rusoskemu poslanstvu list zročiti, v katerim bodo razodeli svojo zamerzo zavolj sramotniga napada na velikokneza Konstantina. Plemeniti poljski narod noče te sramote nase vzeti, ako je ponizan v nesreči, hoče velik ostati v svojim značaji. Posamezne hudodelstva pa se povsod zgodijo.

Pogoji, s katerimi je Rusija poterdila Italijo, meni „Armonia“, so ti-le: 1. Odpoved (abbandono) zastran Poljskega (pr. odpravo poljske šole v Kuneji); 2. opušenje vse namére na Benedke; 3. opušenje vsake misli kaciga napada na Nemčijo; 4. opušenje tako imenovanega rimskiga vprašanja; 5. pomoč za rusovsko politiko na Jutru; 6. polna prostost Rusii, se vmetiti (installarsi) v laških lukah, in morebiti privoljenje kake posebne staje za njeno brodovje. Za te pogoje od ruske strani smo si tako svéti, pravi Armonia, de ne odjenjamo ne dlako od svojiga prepričanja, ako tudi vsi ministri nasprotno prisežejo. — V ravno ta list se piše iz Pariza 6. mal. serp. Vaša (torinska) vlada je primorana, zatajiti vse to, kar je skoz dve leti govorila; to je, de si ne bo dala ne pokoja ne oddiha, dokler ne bo imela Rima in Benedk. Zdaj je mogla obljubiti Rusii in Francii, de se ne bo dotaknila ne eniga ne družiga tih krajev, po katerih Italija tolikanj hrepeni. Vidili bote, pravi

A., de za zdaj se ne bo ne bilka premaknila ne zoper eno ne zoper drugo. Rečemo za zdaj, ker pogodba v Zurichu, zaprisežena v imenu presv. Trojice, dokazuje, kako se pogodbe spolnujejo, pa tudi Rusija, ki poterjuje prelomovanje poprejšnjih zavéz, se ne bo mogla pritožiti, ako se njena zaveza ne bo vestno doverševala.

Nekteri menijo, de se bo Garibaldi podal v podonovske kneževine, se poganjat za Rusijo zoper Turčijo. To bi bila res kodercija vsih kodercij, Garibalda za Cara, tlačivca Polonije. „Observer“, cenjen anglešk list, pa meni, de italijanska vlada pospeševa Garibaldiovo odpravo na Jutro, ker se nadja, de bo general ondi svoj tek dokončal. Dandanašnji je namreč Garibaldi velika zaderga za Piemont in za Francijo.

Kako je Rusija hvaležna? „Armonia“, ki je prava mojsterica v lasanji, je undan debelokožuharico Rusijo prav živo pri polti prišla za kuštre. Pravi namreč: Napolitanski kralj je zato svoj tron zgubil, ker se v vojski na Krimu ni hotel zoper Rusijo vojskovati, od tod je bila francoska in angleška zamerza zoper Franciška II. Car je blezo l. 1856 tudi tega še pomnil, ko se je Gorčakov poganjal za Napolitansko. Morebiti so pa sedanji veliki požari na Rusovskim pokončali pisma, v katerih so bili rusovski prijatli in dobrotniki zaznamujani, ker je Rusija v pregnanstvo zagnala Franciška II. s tem, de je novo Italijo poterdila. — Enako Rusija, vsled pogorelih pisem, več ne bo imela kaj, zoper nehvaležnost Avstrije pritoževati se. — Ako hočemo o ti priliki omeniti še Rim, čigar tolovajem je tudi Rusija pošteno pismo podpisala z imenovanim poterjenjem, recimo samo to: Kolikor manj človeške pomoči bo imel na pravici zastavljeni rimski stol, toliko večji bo nad njim pomoč Božja.

V Neapeljnu se je bilo 12. u. m. ob štirih silo ljudstva po ulicah zgernilo, ktero je strašno vpilo: Ven s Piemontezi, ven s potuhnjenimi morivci. Še le o polnoči se je ljudstvo razkropilo.

Neki baron v Belgii je pred nekimi meseci zročil viksimu škofu v Mehelnu 100 000 fr. za sv. Očeta.

Turško. „Vaterland“ piše: „Gospoda centralisti, kateri vedo toliko govoriti o neusmiljenosti Černogorcov in Serbljanov in od ljubeznjive in dan na dan rastejoče turške vljudnosti, opomnimo na dopis, ki ga ima „Agram. Ztg.“ od Sane. 30. roznika. Letá pripoveduje, de kajmakam-paša iz Bihaća je še zmiraj v Novim, naj bi kak upor kristjanov v trenutku zaterl. Že je žugal s popolnim zatertjem in potrebljenjem raje (kristjanov), ako se pokaže nar manjši znamnje kaciga namenjeniga rovarstva zoper turško vlado. To grozovitno žuganje opominja na dneve Džingiskana, in — kakor turke poznamo — ni tje v nemar izrečeno. Zraven tega turške vradnije v Bosni in Hercegovini z vso terdobo in ojstrostjo davke iztirujejo itd.“ — Slehern vé, de turki so naši zakleti dušmani, in neverniki. Serbljani pa so saj kristjani in Slovani, naši bratje, katerih mende gospoda centralisti zato ne bodo pristudovali, ker imajo tudi v Avstrii brate, temveč bodo še le iskali njih serca pridobivati, ako so umni politikarji. — „Pozor“, češki časnik, vredovan od kanonika Štulca, vpraša: „Kdo bo pomagal Serbljanam?“ in odgovarja: „Angleško ne; kajti ono je posodilo Turku peneze, de bi mogel kersanske Serbe z vojsko potlačiti. Francosko tudi ne; brani mu zunanja politika. ... Rusovsko tudi ne, ako pravno, z vojsko že ne; brani mu notranja politika. Rusam se je pokoriti za morije Poljske l. 1795 in 1831. Aleksander II. si prizadeva, zlečiti rane, ali dosihdob je vse še v zarji in prehodu — vlada se ne smé ganiti iz doma. Ali Avstrija bi mogla in imela pomagati, ker Serbi so sosedje, so kristjanje.“

V Tonkinu, okrajini cesarstva Anam-a, je bilo l. 1860 čez 40 katoliških duhovnov in veliko vernikov zavolj sv. vere ob glavo djanih. Leto poprej je bil domačinski duhoven Peter Qui po sedemmesečni ječi in mnogoterim za-

peljevanji k odpadu 31. mal. serp. ob glavo djan; z njim vred pa tudi 62letni mož Emanuel Fung, ki je skozi 15 let z veliko gorečnostjo sveto vero razširjal in vterdoval, iz svojiga premoženja zidal cerkev, misijonsko hišo in ženski samostan, in velikokrat z nevarnostjo svojiga lastniga življenja misijonarje varoval pred sovražniki.

V Tonkinu v zadnji Indii so zopet ob glavo djani, 2 španjolska škofa in en španjolski misijonar. Kaj de je z dvema francoskima škofama in 3 misijonarji, ki so ondi, se še ne vé.

V Landshutu je 6. t. m. v katoliško Cerkev prestopil neki protestanski rokodelcec. — V Čučelniku na južnim Rusovskim je bil 25. majnika rimsko-katoliško kershen poglavar iz Kavkazije, po imenu Kirkanov.

V Bostonu je neka družba, ki nalaš hudiču služi in ga moli. Iz njih molitve je viditi, de s svojo službo, ljubeznijo in molitvijo hočejo hudiča prisiliti, de bi vendar še z njimi vred na kolena padel in Boga molil. — Takih volčev pa še ni bilo na svetu!

V Carjigradu je 10. u. m. 1000 hiš pogorelo. — Ravno ta dan je v Galicii debela toča kakor laški orehi, skozi štiri ure bila. — 20. u. m. je v Bukureštu hudobnež v vozu vstrelil ministerskiga predsednika Katargiu-ta. — 22. u. m. je v Bresli na Laškim toča strašno tolkla in 3 ljudi ubila. — 27. u. m. je v Varšavi hudodelnik puško napel na grofa Lüders-a, pa ga je le malo na licu ranil. — 29. rož. se peljejo po železnici iz Pešte na Dunaj oče, mati in otročiček. Otroče se nagne k vraticam, ki se odpró in otrok na cesto puhne. Že hoče prestrašena mati za otrokam skočiti, ktero pa bolj previdni mož priderži, poiše kondukterja, vlak obstoji, oče in mati v sto in sto britkostih tečeta nazaj po tiru, in najdeta — otroka smehljajočiga na tléh, ker po prečudnim Božjim varstvu ga je bil angelček vjemčkal, de se mu ni nič žaliga dogodilo. — Na Tirolskem se prikazuje tertna bolezen. — Konec uniga mesca so v Wenningen-u na spod. Avstrijskim zasačili grozovitno pregreho. Mati in odraseni sin sta imela čez 60letniga očeta že 6 let v neki kamri zapertiga, ki sta ga le ob kruhu in vodi preživila. — 5. t. m. je v Varšavi hudodelnik Jarošinski na velikiga kneza Konstantina vstrelil in ga je malo ranil, pa ne nevarno. — V južni Ameriki je velika splošna suša. — Na Francoskim kaže dobra vinska letina. —

Droblinice.

De boš srečen na tem in zveličan na unim svetu, delaj v zdravih dnevih to, kar si obetal v bolnih dneh. Tako svetva cesar Sigismund.

Škricarsko modrovanje. Napihnjeno - prismojen „olikaneec“ sedi zvečer s tovarši ves židane volje pri poliču ola. Pride pa tuj duhoven v gostivnico in séde k ravno tisti mizi k večerji. Naš bistroglavec začne govorico na vero obračati in sembrano učeno šobo zavija. „Ne verjamem, de bi bila duša; kar z očmi ne vidim, tega ne verjamem; kaj pravite vi k temu, gospod duhoven?“ Tako jo je bil učen gospodič zadrobil. — „Gospod sosed,“ mu odverne duhovni pastir s kmetov, „vidite, de sim prišel jest in ne prepirat se, mi torej ne boste zaménil, de Vam ob kratkim odgovorim: Vi pravite, de ne verujete, kar ne vidite? Prav, po tem takim, mi bote tudi dopustil Vam reči: de ne za léčo možgan ali pameti v glavi nimate, ker je nič ne vidim.“ Šegavec je prejel, kar je iskal: vse ga je zasmechovalo in nos je obesil potepen. (Volksbl.)

Kersansko življenje na Španjskim se v marsikterih rečéh prav živo razodeva. Pri omarijnim zvonjenji vsakdo na poti in na sprehodu obstane in odkrit moli angelovo česenje. Ravno tako ko se s sv. Rešnjim Telesam k bolniku gre, je vse pri miru. Na pomoljih (balkonih), ki

se po noči o taki priložnosti s svetilkami razavetlijo, hišni prebivalci pokleknejo. — ravno tako tudi še celo po kazališih, ako se s sv. Rešnjim Telesam memo gre. „El Senor“ (Gospod) zakliče kdor si bodi, ki zvonček zasliši, in pri ti priči se igranje ustavi. Igravci in gledavci se proti cesti obernejo in pokleknejo, in tako ostanejo, dokler z Naravetejšim memo ne odidejo. Na poti vsak memgredoči poklekne. Od bližnje straže nekteri vojaki odkriti in z omahnjenimi puškami sv. Rešnje Telo spremljajo i. t. d. — Tudi Slovenci so sploh prav pobožniga obnašanja do sv. Rešnjiga Telesa; prav žalostno in velike graje vredno pa je, de se merzlota v veri tolikanj bolj kaže, kolikor bolj se svet z oliko in kulturo baha! Sej so tudi Španjolci olikani, pa so vendar zraven tega verni in serčno pobožni. „Gospod — štajf“ je pozabil iz katekizma Zveličarjeve besede: „Kdor bo mene pred ljudmi zatajil, bom tedaj jest njega zatajil pred svojim Očetam, kateri je v nebesih.“

Šolarska pesem.

Štirje letni časi nedolžnih otrok.

V s i.
Spomlad je prijeten čas,
Zlo razveseluje nas.

E d e n.
Rožice lepo cvetijo,
Ptički milo žvergolijo,
Drevje je zeleno vse;
Kamor se oko ozira,
Rajski vid se mu odpira;

V s i.
Radovati res se je.

V s i.
Lejte! je prijeten čas,
Zlo razveseluje nas.

E d e n.
Polja glejte, krasno stati,
Dost pridelkov obetati.
Ze snopovje spravlja se.
Tudi trave se kosijo,
Za seno lepo sušijo.

V s i.
Radovati res se je.

V s i.
Jesen je prijeten čas,
Zlo razveseluje nas.

E d e n.
Polno drevje sadja kima,
Vsaka vejca dost ga ima,
Tudi kuha spravlja se;
Terta, pravi dar iz raja,
Dost nam grozdja, vinca, daja.

V s i.
Radovati res se je.

V s i.
Zima je prjeten čas,
Zlo razveseluje nas.

E d e n.
Ako tud narava mila,
V beli plajsi se je zavila,
Merzla burja brije le; —
Vender imamo še delo,
Dersamo se prav veselo.

V s i.
Radovati res se je.

U č e n i k.
Zapomni si mladina ti!
Ker zdaj se vse te veseli,
Da radost le dotlej terpi.
Dokler nedolžna, pridna si.
Če pa nedolžna ne boš več —
Veselje bo za vselej — preč! —

Rodoljub Podratitovski.

Duhorske spremembe.

V ljubljanski škofii. Farna namestnija Peče je podeljena gosp. Jan. Kapus-u, duh. pom. v Moravčah; — Turjaška fara pa gosp. Jak. Marolt-u, duh. pom. na Raki. Umerl je 8. t. m. gosp. Juri Stenko na sv. Planini. R. I. P.!

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. P. P. pri sv. Pet. Sl.: Smo naročili, ostanek po Vašim dovolj, za Bolgare 1 gold. 25 kr. — Gg. M. in J. H.: Hvala! — G. O. D. v C.: Smo hvaležno prejeli in oddali, kar je bilo oddati. — G. J. L.: Vse prav in dobro; kar je zastalo, pa drugikrat. — G. K.: Ravno še o pravim času došlo — poprenje veliko utého. — G. M. T.: Drugi pot. — Gg. A. K., J. B., d.-r, in H.-v: Ste nam jako vstregli. G. Št. K.: Zastran Nov. smo založništvu naznanili.